

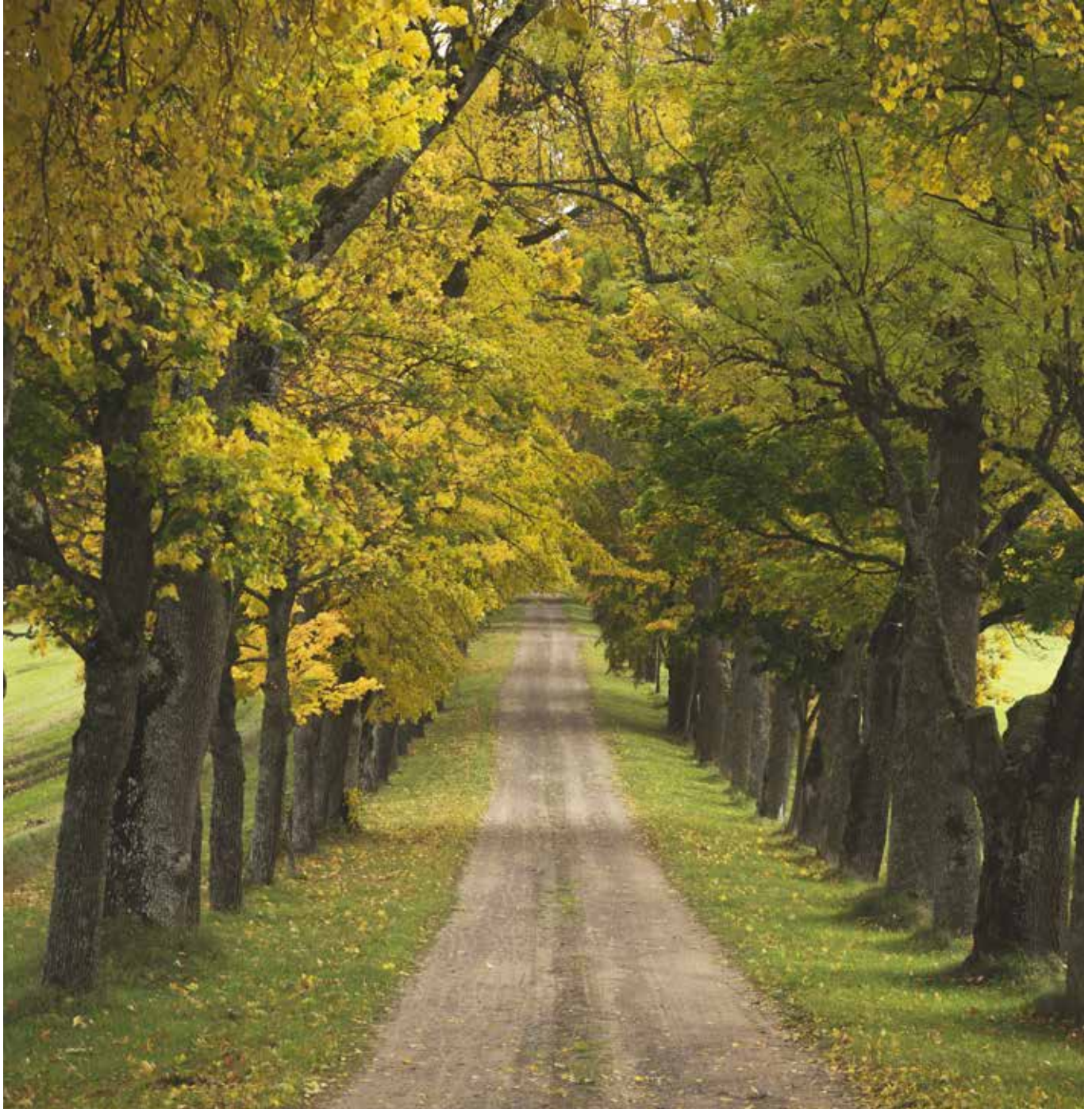

Senapskornet

Församlingsblad för Femsjö, Färgaryds,
Långaryds och Unnaryds församlingar

Guds rike är som
ett senapskorn
som en man sätter
i sin trädgård.
Det växer och
blir till ett träd,
och himlens fåglar
bygger bo bland
grenarna.
Lukas 13:19

oktober-november 2019

Vår hemsida: svenskakyrkan.se/hyltebruk
Följ oss på facebook: facebook.com/hyltebruk

Svenska kyrkan

HYLTEBRUKS PASTORAT
RUM FÖR HELA LIVET!

Och han vilade på den sjunde dagen

I sommar har jag gjutit en trapp. (Inte själv – lillebror Snickaren och pappa Bonden hjälpte till.) Och varit oerhört lat. Men nu fylls kalendern på. Allt drar igång. Möten. Deadlines. Måsten. Borden. Och saker man hade velat, men antagligen inte hinner. Ibland känns det som att det är någon annan som skriver in saker i min kalender. Men på den sjunde dagen vilade Gud.

I både judisk och kristen tro finns en mångtusenårig klokskap som kallas sabbatsdag eller vilodag – var sjunde dag är en vilodag. Varje vecka. Det har människor gjort krav av ibland. ”Du får vila” har blivit en massa ”du får inte”. Men i grunden handlar det om att du får. En dag i veckan är till för att göra något annat, ta hand om dig själv, vårda dina relationer. En dag i veckan utanför måstena och borden. En dag att andas ut, andas in. Samla kraft. På den sjunde dagen vilade Gud efter allt han gjort.

Och jag vet att du inte hinner ta en sådan dag varje vecka. Men om du hann – vad skulle du göra av den dagen? Var skulle du samla kraft?

För mig är gudstjänsten en viktig sådan kraftkälla. En andningspaus. Vi kommer till gudstjänsten som de vi är. Lämnar ifrån oss det som blev fel i bönen om förlåtelse. Ger ord åt vår oro i kristusropet (kyrie) och tackar för det som blev bra i lovsången (gloria). Uppmuntras, utmanas och upprättas i texterna och predikan. Möter Gud i nattvarden. Stillhet och eftertanke. Och sen sänds vi ut i världen igen som påfyllda, utmanade medmänniskor. ”Herren välsigne dig och bevara dig...” Det känns förstås inte så varje gudstjänst, men det är så det är tänkt. Som en kraftkälla.

Vad skulle hända med dig om du tog den där lilla timmen till att fira gudstjänst en gång i veckan?

Och jag vet att du inte hinner. Kanske inte ens vill. Men om du hann och ville – hur skulle det kännas? Vad skulle det göra med dig? Hur skulle du vilja att den gudstjänsten var?

Och framförallt: i alla måsten, borden och saker du vill, men antagligen inte hinner – kom ihåg vilodagen. Inte som ett krav. Inte

som ytterligare ett måste. Utan som något du får, som en gåva. Sitta en stund på trappen och bara vara. På den sjunde dagen vilade Gud efter allt han gjort.

Petter, Församlingspedagog

Det går bra att swisha söndagens kollekt.
Femsjö församling: 123 339 85 83
Färgaryds församling: 123 223 23 04
Långaryds församling: 123 024 48 97
Unnaryds församling: 123 545 72 62

Övrig verksamhet t ex: sopplunch mm
swishar man på Hyltebruks pastorats nr:
123 024 48 71. Skriv i meddelande vad
det gäller: ex sopplunch 23/3.

AKTIVITETER I HÖST

3 x T – tjejer som träffas och trivs

Vi träffas en gång i månaden i Landeryds församlingshem och hittar på något trevligt tillsammans. Vid varje tillfälle äter vi något och avslutar kvällen med en andakt. Vi börjar kl.19 och slutar kl.21. Tjejer i alla åldrar är välkomna!

Höstens tillfällen:

29 oktober: Helena från biblioteket tipsar oss

26 november: Adventsfest

Sopplunch

Välkommen till våra soppluncher i pastoratet. Tillsammans äter vi hemlagad soppa med bröd och till kaffet en god efterrätt. Allt till priset av 40 kr. Soppnan serveras kl.12.

Höstens soppluncher:

Landeryds församlingshem:

17 oktober och 21 november.

Unnaryds församlingshem:

24 oktober och 28 november.

Hyltebruks församlingshem:

8 oktober och 5 november.

Då är det även lunchmusik

kl. 11.30 i Hyltebruks kyrka.

Tjejtrefsen i Hyltebruk

Kl. 19 i Hyltebruks församlingshem.

23 oktober: Helena från biblioteket tipsar oss.

20 november: Mona och barnen sjunger in julen.

11 december: Julblommor på Olanders blommor.

Våffelkaffe

Onsdagar kl.14 i Hyltebruks församlingshem.

Kaffe, våfflor och enklare underhållning.

30 oktober och 13 november.

God gemenskap

Torsdagar kl. 14 i Hyltebruks församlingshem.

17 oktober: Tulda Nielsen med hemlig gäst spelar och sjunger.

28 november: "Indien – Djungelbokens värld" Ingemar Skogar visar bilder och berättar.

12 december: Luciafrande med barnen från Kyrkbackens förskola.

Körcafé Unnaryd

I församlingshemmet i Unnaryd den 17 oktober kl.17.30.

Barnkören och kyrkokören sjunger tillsammans.

Vi serverar fralla, kaka och kaffe/saft för 30 kr.

Samtalsgrupp – Vad är då en människa?

Måndagar kl. 18 i Hyltebruks församlingshem

28 oktober och 25 november.

Bibelsamtal

Torsdagar kl. 14 i Hyltebruks församlingshem.

7 november och 5 december.

Promenadgrupp

Varje torsdag i september – november kl. 9.30

Hyltebruks församlingshem.

Välkommen till Seniordag

Den 13 oktober är alla pensionärer i Unnaryds församling välkomna till Unnaryds kyrka kl 11. Där firar vi en gudstjänst tillsammans. Efter gudstjänsten inbjuds alla pensionärer till kyrk- lunch i församlingshemmet. Anmälan till pastors-expeditionen 0345-197 40 senast den 7 oktober.

Församlingsafton i Unnaryd

Den 6 november har vi en församlingsafton i Unnaryds församlingshem kl.18.30. Då visar Christer Danielsson bilder som Stig Norberg har fotograferat. Stig dokumenterade flitigt vår bygd och skrev bl. a i Värnamo Nyheter. Kaffeservering med kvällsmacka.

Husförhör

Det kommer att hållas husförhör runt om i vårt pastorat. Håll utkik efter information kring detta på anslag, hemsida och facebook.

Syföreningsauktioner/Basar

Landeryds syförening slår den 12 oktober kl.14 upp dörrarna i Landeryds församlingshem för årets skördebasar. Här finns det fina saker att köpa dessutom: lotterier, servering, andakt, auktion och underhållning. Alla intäkter går till välgörande ändamål!

Unnaryds syförening håller den 16 november kl. 14 sin årliga auktion i Unnaryds församlingshem. Här bjuds förutom auktionen på underhållning, andakt och servering. Alf i Vare är auktionsropare och vinsterna i det stora lotteriet delas ut.

Hyltebruks kyrkliga syförening har den 16 november sin auktion. Börjar med en andakt kl.13 i Hyltebruks kyrka. Därefter kyrkkaffe och lottförsäljning i församlingshemmet, auktion, servering, dragning och utdelning av vinster.

Pastoratsmessa 17 november

I januari 2014 gick Färageyds och Långaryds pastorat samman och bildade Hyltebruks pastorat. Sedan dess har vi haft som tradition att fira en gemensam mässa per år för att visa att vi är en gemenskap, att vi hör ihop även om de olika församlingarna har sina verksamheter och sina gudstjänstraditioner. Självklart ska vi fira en sådan festmässa även i år och hoppas givetvis på att just du vill vara med! Varmt välkommen till Pastoratsmässan den 17 november. Tid och plats är ej klart i skrivande stund, mer information kommer när vi närmar oss, men skriv in det i kalendern redan nu, och kom ihåg det gamla uttrycket "den som missar en mässa, missar en massa".

Om och tillbyggnad av Hyltebruks församlingshem

I början av 2018 beslutade kyrkorådet att bygga till nuvarande församlingshem för att bereda plats för pastoratets personal i en ny byggnad. Kyrkorådet hade att ta ställning till två förslag, dels en renovering och ombyggnad av nuvarande pastorsexpedition eller en nybyggnation i anslutning till församlingshemmet. En noggrann analys av de bägge förslagen, både kostnadsmässigt och praktiskt, innebar att beslut togs om tillbyggnad av församlingshemmet. I samband med detta kommer även en del förändringar att ske i församlingshemmet. Nuvarande entré/hall kommer att ersättas med en ny entré. En del målning och byte av golv kommer att ske i några salar.

Personalen inom vaktmästeriet kommer att vara kvar i vaktmästarboden, Färgaryd. Övrig personal samlas i den nya tillbyggnaden, ett strategiskt beslut som kyrkorådet tagit, för att stärka och utveckla samarbetet och för att effektivisera arbetet.

Kostnaden för tillbyggnaden belastar inte på något sätt de pengar vi behöver för att genomföra den grundläggande uppgiften; att fira gudstjänst, utöva diakoni och bedriva undervisning och mission. Pastoratet har förvaltat sin ekonomi på ett klokt sätt, under många år, vilket bidragit till att det finns ”gott om pengar på banken” för byggandet. Försäljning av fastigheter och skog har bidragit på ett positivt sätt.

Att inte göra något alls, fanns inte som alternativ, eftersom nuvarande pastorsexpedition har stora brister och inte motsvarar kraven på en modern arbetsplats.

Förhoppningen är att arbetet kan påbörjas i höst.

*Bo Lindbladh
Kyrkoherde*

Tillbyggnaden placeras med en distans från befintlig byggnad och länkas ihop via en ny entré. Detta för att behålla och skapa ljus in i rummen (bland annat Stora Salen och förskolan) och underlätta för exempelvis takavvattning.

Den nya längan placeras så långt in på tomten som möjligt. Detta ger en liten utvändigt entréplats, ett hörn som vänder sig både mot de besökare som kommer från gatan och de som nyss varit i kyrkan. Tanken med detta är också att Kyrkan ska komma fram mer.

Ovan: konstverket i Stora Salen ger färginspiration!

Till vänster: kulören på Kyrkans dörrar används på nybyggnadens fönster och dörrar. Samma kulör finns även på konstverket i Stora Salen.

Bakgrund

Hyltebruks pastorsexpedition är idag inrymd i en ombyggd prästbostad. Lokalerna är inte anpassade för verksamheten med tanke på sekretess, ventilation och tillgänglighet och flera utrymmen står outnyttjade. Byggnaden kräver därför en omfattande renovering för att möta verksamhetens behov. Under 2015 gjordes en utredning och efter detta beslutades att satsa på en om- och tillbyggnad av församlingshemmet istället. På så vis samlas allt under ett tak och kan generera bättre samarbete och tillgänglighet, både för personal och besökare. Pastorsexpeditionen kan också vara kvar i befintliga lokaler under byggtiden. Den gamla pastorsexpeditionen/bostaden kan så småningom säljas eller användas av en annan verksamhet.

Församlingshemmet

Församlingshemmet har byggts om och till i flera omgångar sedan uppförandet 1959-1960. Grundvolymen med foajén, Stora Salen och konfirmandrum är vänt med gaveln mot gatan och placerat på samma sätt som kyrkan. Den senare tillbyggnaden med Mariasalen följer inte samma princip utan är vänd åt andra hållet. Tillbyggnaden är tänkt att naturligt passa in till det befintliga församlingshemmet och skall ej konkurrera med kyrkan. Den tydliga huvudfasaden med gavel mot gatan och huskropp in mot tomten återupprepas och Stora Salens konstverk och kyrkan står som inspiration vad gäller färg- och materialval. Målet är att skapa en helhet och igenkänning genom hela byggnaden.

Församlingshemmet med tillbyggd pastorsexpedition ska kunna användas på olika sätt och vid olika tillfällen under dagen. Pastorsexpeditionen skall till exempel kunna stängas till vid evenemang i församlingshemmet. Båda funktionerna nås via den gemensamma entrélänken och huvudingången.

Pastorsexpeditionen

Pastorsexpeditionen, den administrativa delen, nås direkt från den nya entrén. Det första man möts av som besökare är en liten foajé med kapprum och toalett. Personalen har god överblick och kan möta upp och välkomna. Närmst entrén ligger tysta kontor eller rum för enskilda samtal med sekretess. Vidare in i lokalen finns kontor, kontorsförråd och personalrummet som också fungerar som mötesrum. Större möten hålls i Mariasalen eller Stora Salen.

Mellan Församlingshemmet och den nya byggnaden skapas två mindre innergårdar. Den ena ses direkt från nya entrén och är tänkt att ge ljus och bli en plats med konstnärlig utsmyckning. Den andra gården ligger mer avskilt på baksidan av huset och kan nyttjas av personalen vid lunchraster. Personalen har även en egen entré eller smitväg som är vänd mot kyrkan.

Cajsa Liljequist, Arkitekt

1.

2.

3.

1. I foajén och de nya entréerna läggs tidlöst kalkstensgolv. Trappan får nytt trappräcke.

2. Klassiskt ekgolv inne i pastorsexpeditionen

3. Befintlig tegelfasad är murad med tioskifts munkförband med springande kopp. Nytt tegel har en annan kulör men muras på samma sätt.

Några tankar från en präst i vardande

*För ett halvt liv sen var jag kär i en söt flicka.
Och jag sa till Gud: "Om det blir hon och jag,
då lovar jag att bli präst." Det blev inte hon och jag...
Och tur var det! Vi hade nog inte varit kompatibla
i längden. Men framförallt hade det varit en
väldigt dålig anledning att bli präst!*

Uppbrottets tid närmar sig. Den här hösten är min sista som församlingspedagog i Hyltebruks pastorat. Sen väntar, om det går som det är tänkt, ett år vid Svenska kyrkans utbildningsinstitut i Lund och därefter prästvigning och pastorsadjunksår. Så är planen, men är det något vi vet om livet så är det att det inte blir som vi har tänkt oss. Det blir annorlunda!

Tanken på att bli präst – och kallelsen – har jag haft med mig länge. Kallelse är ett lite krångligt ord, men jag tänker att den har två delar. Dels en yttre, dels en inre. Den yttre är att andra i församlingen säger "Du borde bli präst!" på ett eller annat sätt. Den inre kallelsen är mer diffus, men jag skulle beskriva den som känslan "det här är rätt, här ska jag vara". Den känslan får jag ofta när jag leder en gudstjänst och jag kände den väldigt starkt en skärtorsdagskväll för några år sedan. Mia hade läst instiftelseorden och Anna-Karin och jag delade ut nattvarden. Där och då, i liturgiska kläder och med nattvardsgåvorna i händerna, kände jag det starkt. Det här är rätt, här ska jag vara.

Jo, tanken har funnits där länge, men jag har skjutit på det. Tänkte skjutit ännu mer på det. Jag utbildade mig till gymnasie-lärare och tänkte jobbat som det några år, fått mer livserfarenhet, innan jag eventuellt skulle läsa till präst. Men när jag var klar med lärarutbildningen blev det ett vick som församlingsassistent i Långaryds pastorat och sedan församlingspedagogtjänsten i Hyltebruks pastorat. Och så blev det att jag jobbade i kyrkan ändå. Livet blir inte som man har tänkt sig, det blir annorlunda.

Prästutbildningen är lång och ibland undrar folk vad det är man egentligen gör. "Läser ni Bibeln hela tiden?" Och svaret är ungefär "Ja, fast nej..." I teologin finns förstås Bibeln och tron i centrum, men vi tittar på det från olika håll i olika kurser. I exegetiken är Bibeln i fokus, då läser man nära. Översätter från grekiskan (Nya testamentet är från början skrivet på grekiska), lär sig om tiden, platsen och kulturen där olika bibeltexter kommit till. Vad vet vi om dem och hur? Så finns systematisk teologi och historisk och praktisk teologi, som man skulle kunna säga handlar om hur kristen tro har formulerats förr och nu. Och hur formulerar jag den? Så finns det kyrkohistoria, religions-

Petter på prästkurs i Göteborg

Röcklin och förkläde

psykologi (vad religionen gör med människor) och religions-sociologi (vad religionen gör med samhällen). Och så de mer praktiska delarna av utbildningen: Vad är det att vara präst? Vad är det att vara kyrka? Sång. Liturgi. Och samtal med biskopen och stiftets prästrekryterare, egen själavård, praktikperioder med mera. Allt det här flyter samman i ett slags känsla för teologi, prästroll, liturgi, vad en församling är och kan vara. Men det är svårt att peka precis på vad jag har lärt mig, precis hur jag har utvecklats genom utbildningen. En sak är i alla fall erfarenheten av att översätta bibeltexter från den grekiska grundtexten. En översättning kan aldrig fånga alla nyanserna och därför är varje översättning en tolkning. Blir vi till exempel räddade genom tron på Jesus eller genom Jesus trofasthet? Det heter nämligen likadant på grekiska...

Men framförallt har den här insikten vuxit fram och djupnat: Att vara präst (eller anställd eller förtroendevald) är i första hand att vara en del av församlingen. Och kanske har den tanken vuxit fram för att jag har haft nåden att gå från att vara ideell och förtroendevald, till anställd, till prästkandidat i samma församling.

För mig är nämligen att vara predikant/anställd/präst något som kommer ur församlingen. Jag, som en del av församlingen, får ett ytterligare uppdrag. "Petter, vi vill att du predikar för oss." "Petter, vi vill ge dig förutsättningarna att göra mer av det du redan gör." Några i församlingen ges lön (och därmed ansvar) för att på heltid ägna sig åt församlingen, andra gör det i mån av vilja och tid. Men det är vi tillsammans som är församlingen, inte några anställda som serverar församlingen.

Som präst, som anställd, är jag inte någon som kommer hit och gör mina timmar. Jag är en del av församlingen. Jag har särskilda uppgifter, särskilt ansvar, kanske särskild kompetens. Men först och främst är jag en del av församlingen.

Prästutbildningen

1. Universitetsstudier (4,5 år, teologie magisterexamen)
2. Svenska kyrkans utbildningsinstitut (1 år)
3. Prästvigning
4. Pastorsadjunksår

Under studietiden ska man också: a) bli antagen som prästkandidat för ett stift, b) ha samtal med biskop och prästrekryterare, c) göra församlingspraktik, d) delta i Mötesplats stift student samt e) gå i själavård.

HÖSTMUSIK I HYLTEBRUKS PASTORAT

6 oktober Hyltebruks kyrka kl. 16

"DEN DYRA TIDEN"

Tre röster, tre instrument och en berättelse om hur organisten Anneli, mycket tack vare musiken vi skapar, kommit tillbaka efter en massiv hjärnblödning.

Anneli Druve – sång och piano
Lillian Druve – sång och gitarr
Carina Gullberg – sång och klarinett

27 oktober Långaryds kyrka kl. 18

Det är med stolthet vi återigen kan presentera en större musikalisk satsning i Långaryds kyrka. Denna gång framförs John Rutters "Requiem". Det är Västbo Oratoriekör, där Långaryd/Landeryds kyrkokör ingår, tillsammans med orkester som kommer framföra detta vackra verk. Många requiem som framförs idag har från början skrivits för att användas som själamässa. Senare verk som tex detta har varit konsertverk från början. Requiem är latin och betyder vila. "Giv dem evig vila Herre" lyder inledningsorden i första satsen.

John Rutter, född 1945 i London är en brittisk tonsättare och dirigent. Han har skrivit musik i flera olika genrer. Allt från enkla visor till mer komplicerade verk. Det mesta är förankrat i den anglikanska körkulturen.

Requiem är ett av de mest älskade verk och framförs vida omkring i våra kristna kyrkor. Med texter ur Missa pro defunctis och the Book of Common Prayer får vi ta del av böner för hela mänskligheten, psalmer, gudomlig ära och inte minst våra hjärtans egna böner till Jesus Kristus. Välkomna till en musikupplevelse utöver det vanliga!

Körresa till Berlin!

Under Kristi himmelsfärdshelgen fick vi i Långaryd/Landeryds kyrkokör vara med om något utöver det vanliga. Tidig torsdagsmorgon den 30 maj påbörjades resan till Berlin. För ungefär ett år sedan började vi planera den här utflykten och nu var det äntligen dags! Tillsammans med Gislaveds kyrkokör och Kammarkören var vi 73 sångare som i två bussar gav oss iväg! Eftersom vi var så många har det krävts lång framförhållning i allt. Det är svårt att i ord återge hur stor apparat det faktiskt har varit. Tack vare en flitig och energisk resekommitté lyckades vi snickra ihop en fantastisk helg som vi för alltid kommer bära med oss.

På fredagen lyckades vi låna ett konferensrum på hotellet för övning. Återigen en utmaning då antalet medverkande var något utöver det vanliga. Sedan bar det av till Kaiser Wilhelm Gedächtniskirche. Vi hade förmånen att sjunga vid tre tillfällen i denna centralt belägna kyrka. Två kortare gudstjänster och därefter en konsert. Vi framförde bla två större körsånger av Mendelssohn. Vi sjöng även sånger av Rutter, Fauré och

10 november Femsjö kyrka kl. 16

ARUNDO-KVARTETTEN

Presenterar "Clarinette à la carte"

Klarinetten kan klinga mjukt och kattlikt smygande, men även gällt och intensivt. Och mycket däremellan. Den förekommer i många sorters musik, klassiskt, folkmusik och jazz. Arundokvartetten tar fasta på detta och bjuder på en varierad musikalisk meny med musik för fyra klarinetter från olika tidsepoker och stilar.

Jonny Wester, Bo Ingemarsson
Tommy Janfalk – Klarinett
Åke Johansson – basklarinett

24 november Landeryds kyrka kl. 18

MAINE COON TRIO

Den pärlemor-utsmyckade hardangerfelans magiska klangvärld möter lyhörd och träffsäker sopransaxofon tillsammans med djärv gitarr. Maine coon trio består av tre musiker och låtskrivare med fötterna på jorden. Bandet möttes på Världsmusikprogrammet i Göteborg 2013, och har ett kraftfullt sound som sträcker sig från minimalistiska svenska polskor och pulserande norska gangare till egenskrivna valser som sätter dansgolvet i gungning. I ett tätt sammansvetsat samspel blandar de nordisk folkmusik med improvisation och egna kompositioner.

Robin Johansson – Sopran- och tenorsaxofon, Søren Vinther Røgen – Gitarrer, Anna-Karin Andersson – Fiol och hardingfela

Malotte. Självklart ville vi även framföra svensk musik så vi bjöd Berlinarna på "Sommarpsalm" av Waldemar Åhlén.

Vi tackar våra eminenta busschaufförer Johan Landgren och Georg Larsson som på alla vis gjorde vår resa smidig och trevlig. På lördag förmiddag ordnade de en guidad rundtur i Berlin.

Efter några intensiva dagar var det dags att vända hemåt. Trötta, glada och med själen påfylld av fina minnen kom vi lyckligt hem!

Regina Burton, kantor

Första hjälpen vid sorg

Vad är första hjälpen vid sorg?

Ingen människa ska behöva vara ensam i sin sorg. Därför har Svenska kyrkan samlat tankar och konkreta tips som gör det lite lättare för oss som medmänniskor att finnas där för någon som sörjer. Sorg kan inte botas, men genom att dela den kan sorgen göras mer uthärdlig. Tipsen är baserade på Svenska kyrkans långa erfarenhet av att möta och stötta sörjande och tänkta som en första hjälp, den första tiden, när döden drabbar. All sorg är unik och det finns inga absoluta sanningar eller instruktioner att applicera. Kanske är det också därför som så många känner sig osäkra inför mötet med andras sorg. Med de här tipsen hoppas Svenska kyrkan kunna bidra till att fler ska känna sig lite tryggare och bättre förberedda, så att ingen lämnas ensam i sin sorg.

KONKRETA TIPS SOM GÖR DET LÄTTARE ATT FINNAS DÄR FÖR NÅGON SOM SÖRJER.

Ta ansvar för kontakten. Viktigast av allt är kanske att vi inte lägger ansvaret för kontakten på den sörjande. Vi kan undvika att säga ”Ring mig om det är något, jag finns här” eftersom risken är stor att den sörjande inte orkar vara den som hör av sig. Då är det bättre om vi säger ”jag ringer dig på tisdag igen, svara om du orkar”. Ibland får vi inget svar och det är helt okej, den sörjande orkar inte alltid svara, men då kan vi ringa tillbaka, igen och igen.

Ta initiativ. Det är bra om vi som stöttar kan vara den som föreslår en helt vardaglig aktivitet. Bjud på fika, kolla på en film eller ta en promenad i all sin enkelhet. Många som sörjer längtar efter en paus i sorgen och lite vanligt liv. Tänk på att den vi bjuder in kanske tackar nej och att det är helt okej, det viktiga är att vi frågar – och att vi vågar fråga igen.

Bryt tystnaden. Många känner att det är svårt att höra av sig till en medmänniska som sörjer. Vad ska jag säga? Tänk om det bara blir tyst eller om personen börjar gråta? Men det viktiga är inte vad vi säger utan att vi bryter tystnaden. Och ibland är ett sms en bättre lösning än ett telefonsamtal eftersom det kan vara lättare att både skicka och svara på.

Visa närvaro. Många av oss är rädda för att tränga sig på och det slutar ofta med att vi inte hör av oss alls. Kanske tänker vi att den sörjande behöver vara i fred eller att man ska vänta lite med att höra av sig ”tills värsta gått över”. Det är viktigt att vi finns där så att den sörjande inte känner sig isolerad, utanför eller ignorerad.

Ge utrymme. Ofta är det många som sörjer en människa samtidigt, där alla har haft sin egen relation och historia med den som dött. Det är viktigt att vi låter den närmast sörjande vara i fokus och undviker att ta över med våra egna minnen och känslor. Vi måste komma ihåg att låta den sörjandes känslor, oavsett vilka de är, vara de som gäller. Våra tankar och berättelser är såklart också viktiga – men inte viktigast.

Ha tålmod. Varje sörjande har sin egen sorgprocess, vilket vi behöver ha förståelse för och tålmod med. Det kan finnas en risk att vi försöker trösta bort sorgen eller visar frustration över att den håller i sig. Sorg har inget bäst-före-datum och det finns ingen normal eller onormalt lång tid som det tar att sörja. Vissa saker behöver helt enkelt berättas om och om igen, så låt din medmänniska älta det som har hänt, det kan vara en viktig del i att förstå och bearbeta sorgen.

STORT TACK BERTIL!

”Det var en gång ett dött träd som stod på en kyrkogård. En man kom förbi och såg en skatt i trädet och frågade därför om han kunde få trädet, istället för att det skulle brännas upp. Mannen fick trädet och en tid senare överlämnade han skatten han funnit till prästen som blev förvånad och glad.”

Ja, så skulle man kunna beskriva hur konstnären Bertil Holmén såg ett träd på Långaryds kyrkogård och i det ”hittade” en vacker dopskål och två ljusstakar som Bertil nu skänkt till Enkelhetens kapell. Dopskålen kan även användas vid dop i hemmet och vid dop utomhus.

Pastoratets integrationsarbete

I Hyltebruks pastorat arbetar vi sedan några år med integrationsarbete riktat mot nyanlända och flyktingar. Sedan 2015 har antalet flyktingar varit relativt stort i Sverige och i Hylte kommun och Svenska kyrkan har allt sedan dess varit aktiva i att underlätta integrationen i det svenska samhället.

Våra aktiviteter har flera syften, bl.a:

- Att stödja språkinläring
- Att ge kunskap om det svenska samhället och svensk kultur
- Att bygga sociala kontakter och skapa nätverk med etablerade svenskar

Vi vill förmedla kontakter mellan nyanlända, flyktingar och etablerade svenskar och skapa förutsättningar för regelbundna träffar, t.ex. genom språkcaféer. Genom mötet med svenska volontärer ges övning i vardagligt språk, kulturorientering, läxhjälp m.m. Dessutom ökar den enskildes kontaktnät.

I våra klädcaféer i Hyltebruk och i Unnaryd samlar vi in second hand – kläder och prylar till försäljning. Men klädcaféerna fyller också en viktig funktion som samlingsplats där språkundervisning och läxhjälp sker.

På kvinnoluncherna som är en gång i månaden träffas kvinnor från målgruppen med etablerade svenska kvinnor för att bygga nätverk. Här är syftet bl.a. att komma närmare arbetsmarknaden. Deltagarna gör en längre presentation av sig själva och sin yrkesbakgrund. Kanske kan kontakter skapas och möjligheter öppnas.

Många inom målgruppen har ett stort intresse för miljön och natur. Därför har pastoratet börjat odlingsprojekt i Unnaryd och i Hyltebruk. Där träffas volontärer och för att tillsammans odla olika grönsaker. Spännande för alla är att testa att odla olika nya växter, kryddor och örter.

Inom integrationsarbetet samarbetar vi med många föreningar i Hylte kommun. Tillsammans fixar vi olika aktiviteter utifrån de nyanländas behov och önskemål, t.ex. simkurs, promenadgrupper och cykelkurs.

Integrationsarbetet skulle inte kunna genomföras utan alla underbara volontärer. Vi vill rikta ett stort tack till er som är engagerade och samtidigt hälsa nya volontärer välkomna. Du bestämmer själv hur mycket eller lite du vill engagera dig.

Kontakta gärna mig om du har några frågor.

Koakb Al-Masuodi

Integrationsordnare, Hyltebruks pastorat
Tel. 0345-197 57

Förändrade rutiner vid födelsedagsuppvaktningar i Hyltebruks pastorat

Den 1 juli i år förändrades pastoratets rutiner när det gäller de uppvaktningar som görs i våra församlingar i samband med födelsedagar. Bakgrunden är att antalet uppvaktningar ökat i samband med att befolkningen i genomsnitt blir äldre. Detta är en positiv utveckling som vi gläds åt, men som gjort att resurserna inte riktigt räcker till både ekonomiskt och tidsmässigt.

I pastoratet sker uppvaktningar nu enligt följande:
I samband med att en medlem i Svenska kyrkan fyller 80 år skickas ett gratulationskort ut och en inbjudan till födelsedagsfest under hösten. Detta är ett tillfälle då jubilarer tillsammans med anhörig bjuds in till Hyltebruks församlingshem för fest med jämnåriga, med underhållning och kaffe och tårta.

När medlem fyller 85, 90 och 95 år görs uppvaktning i hemmet med en blomma från kyrkan.

För medlemmar som fyller 96 år eller mer, görs uppvaktning i hemmet med en blomma vid varje födelsedag. Tyvärr är det inte alltid som uppvaktningarna kan ske på "rätt" dag och då sker det i anslutning till födelsedagen.

Fram till den sista juni i år uppvaktade vi i hemmet även i samband med 91-94 årsdagen, men det är det som nu har förändrats. Vi hoppas på förståelse för dessa nya rutiner och att vi fortsatt får komma och uppvakta er, fast inte riktigt lika ofta.

*Diakonin i
Hyltebruks pastorat*

GUDSTJÄNSTER

Datum	Femsjö kyrka	Hyltebruks kyrka	Landeryd/ Långaryds kyrka	Unnaryds kyrka
6 oktober 16 e trefaldighet	10:00 Gudstjänst 60+, kyrkokören	16:00 Musikgudstjänst Systrana Druve ”Den dyra tiden”	10:00 Gudstjänst i Landeryds k:a.	<i>Sammanlyst</i>
13 oktober Tacksägelsedagen	<i>Sammanlyst</i>	10:00 Mässa Cantabile & Till- sammans körerna Kyrkfika	15:00 Mässa för stora och små Landeryds k:a.	11:00 Gudstjänst Seniordag, Musikmedv.
20 oktober 18 e trefaldighet	10:00 Mässa	10:00 Gudstjänst Glory gospelkören Kyrkfika	17:00 Mässa i Långaryds k:a.	16:00 Familjegudstjänst The Fiddlers medv.
27 oktober 19 e trefaldighet	<i>Sammanlyst</i>	16:00 Mässa	18:00 Musikgudstjänst Långaryds k:a. Västbo oratoriekör	10:00 Mässa
2 november Alla Helgons dag	10:00 Gudstjänst Kyrkokören		18:00 Sinnesromässa Landeryds k:a	
3 november Söndagen Alla helgons dag	16:00 Minnesgudstjänst Lars Ström, sång	16:00 Minnes- gudstjänst Färgaryds kyrka Vuxenkörerna	16:00 Minnesguds- tjänst. Landeryds k:a 18:00 Minnesguds- tjänst Långaryds k:a	18:00 Minnesgudstjänst
10 november 21 e trefaldighet	16:00 Musikgudstjänst Arundokvartetten	10:00 Familjegudstjänst Församlingens barngupper Kyrkfika	18:00 Mässa Långaryds k:a.	10:00 Familjegudstjänst
17 november Söndagen före domsöndagen	<i>Sammanlyst</i>	Pastoratmässa tid, plats och program ej klart	<i>Sammanlyst</i>	<i>Sammanlyst</i>
24 november Domsöndagen	16:00 Gudstjänst	10:00 Gudstjänst Kyrkfika	18:00 Musikgudstjänst Landeryds k:a Maine coon trio	10:00 Mässa
1 december 1:a advent	10:00 Gudstjänst Kyrkokören; Jonny Wester, saxofon Kyrkfika	10:00 Gudstjänst Vuxenkörerna; Charlotte Polson Kyrkfika	10:00 Gudstjänst i Landeryds k:a.	14:00 Gudstjänst

Med reservation för ändringar och feltryck - se predikoturer och hemsidor!

Allhelgona

Allhelgona är den helg på året då vi tillsammans med människor i Sverige och världen uppmärksammar och minns dem som lämnat det här livet. Vi smyckar deras gravar med blommor och tänder ljus som lyser upp i mörkret mellan lördag och söndag. En helg då vi påminner oss om att döden finns, och drabbar oss alla. Välkommen att besöka våra kyrkor och kyrkogårdar för att dela tankar och sorg med varandra.

”Stilla musik och lyrik”

med *Regina Burton och Maria Schulz* Wigelsbo.

Kl. 14 i Landeryds kyrka och kl.15 i Långaryds kyrka.

Kl. 14.30 i Femsjö kyrka med Kristina och Lars-Göran Lindstén.

Fikastund

Den 1 november serveras det fika i våra kyrkor eller församlingshem. Pausa en stund och kom in och ta en fika. I Långaryds, Landeryds, Färgaryds och Unnaryds kyrkor har vi öppet kl. 10-17. I Femsjö kyrka kl. 11-16 och Jälluntofta kl. 13-17.

Ljuset lyser i mörkret

Varför tänder vi ljus på gravarna vid allhelgonahelgen?

Att minnas våra avlidna, det är en gammal sed. Helgen är känd som en viktig helg redan under 1100-talet i Sverige. Men under medeltiden var det inte vanligt att tända ljus på gravarna. Den stora ljushelgen var under medeltiden Kyndelsmässodagen.

Kyndelsmässodagen infaller den 2 februari eftersom det då är 40 dagar efter Jesu födelse och att bibeln berättar om att Jesus då bars fram i templet. Den gamle Symeon i templet säger då: ”mina ögon har skådat frälsningen som du har berett åt alla folk, ett ljus med uppenbarelse åt hedningarna och härlighet åt ditt folk”. Under medeltiden var detta den dag man välsignade de ljus som skulle användas under året (ordet kyndel är ett gammal-svenskt ord som betyder ljus).

Seden att tända ljus på gravarna känner vi i Sverige till från slutet av 1800-talet men då var det i samband med jul som man tände ljus på barngravar. Det är först efter 2:a världskriget som vi i Sverige börjar tända ljus på anhörigas gravar i samband med allhelgonahelgen. Martin Modeus skriver i sin stora bok om ”tradition och liv” att seden med att tända ljus på gravarna under allhelgonahelgen kom till Sverige via italienska arbetare på Gustavsbergs porslinsfabrik i Stockholm. Det är först på 1960-talet som det börjar bli vanligt runt om i Sverige att tända ljus på gravarna.

Om kyndelsmässodagen hade sitt särskilda bibelord om uppenbarelsens ljus så har allhelgonahelgens bibelord istället blivit: ”Och ljuset lyser i mörkret, och mörkret har inte övervunnit det” Joh 1:5. Att ”ljuset lyser i mörkret och mörkret har inte övervunnit det” har i den kristna kyrkan lett till att vi har ljus på altaret. Att vi tänder ljus i samband med förbön. Att vi överlämnar dopljus till den nydöpte. Allt som en ständigt påminnelse om att ”ljuset lyser i mörkret, och mörkret har inte övervunnit det”.

På tal om ljuset som lyser i mörkret vill jag kort berätta om Ljusundret i heliga gravens kyrka i Jerusalem. Ljusundret har inträffat varje år i minst 1200 år, vid samma tid, på samma sätt, och på samma plats. På påskafton vid 13-tiden kommer en delegation av lokala dignitärer. Det har varit så i flera hundra år. Nuförtiden är det israeliska ämbetsmän. De går in i graven och kontrollerar att där inte finns någon gömd låga eller eld. Därefter förseglar de graven med vax.

Strax därefter kommer patriarken. Han avkläds så att han bara har en vit kjol på sig. Vaxsigillet tas bort och med två stora, släckta ljus går patriarken in i gravkapellet. Patriarken Diodoros I som under 22 år var den som gick in i graven berättar att från den stenen där Jesus låg kommer ett odefinierbart ljus. Ljuset liksom stiger ut ur stenen. Efter en stund samlar sig ljuset som en pelare och patriarken kan tända sina ljus på eldpelaren. Han går därefter ut från graven och räcker det heliga ljuset vidare tills alla pilgrimer har fått sitt ljus tänt av den heliga lågan.

Många kritiska tankar har väckts mot att detta är ett bedrägeri. I så fall är det ett bedrägeri som hållit på i mer än 1200 år, kanske ändå längre. Ännu har ingen lyckats hitta en förklaring. Istället är berättelserna många om undret på påskafton i Jerusalem. Det är väl det undret vi hoppas och tror på. Att Jesus som besegrade döden också ska besegra min och mina käras död. Att ljuset lyser i mörkret och att mörkret inte har övervunnit det. Därför tänder jag ljus.

Anders Hallberg

KONTAKTUPPGIFTER

PRÄSTER

kyrkoherde

Bo Lindblad..... 0345-197 41, mobil: 070 555 27 57
e-post: bo.lindblad@svenskakyrkan.se

komminister i Långaryd

Mia Schulz Wigelsbo ... 0371-460 01, mobil: 076 787 00 66
e-post: maria.schulz.wigelsbo@svenskakyrkan.se
hemtelefon: 0371-470 09

vik. komminister i Femsjö och Unnaryd

Sven Hagberg..... 070 960 98 03
e-post: sven.hagberg@gmail.com

DIAKONI

diakon

Anna-Karin Samuelsson 0371-461 15, mobil: 072 238 20 23
e-post: anna-karin.samuelsson@svenskakyrkan.se

diakoniassistent

Pär Petersson 0345-197 44
e-post: par.petersson@svenskakyrkan.se

integrationssamordnare

Koakb Al-Masuodi 0345-197 57
e-post:koakb.al.mosuodi@svenskakyrkan.se

KYRKOMUSIKER

kyrkomusiker i Femsjö

Kristina Lindstén..... 0345-197 47
e-post: kristina.lindsten@svenskakyrkan.se

kyrkomusiker i Hyltebruk

Susanne Hirell..... 0345-197 45
e-post: susanne.hirell@svenskakyrkan.se

kyrkomusiker i Långaryd

Regina Burton..... 0371-460 10
e-post: regina.burton@svenskakyrkan.se

kyrkomusiker i Unnaryd

Camilla Ruud Säaf..... 0371-601 42
e-post: camilla.ruud@svenskakyrkan.se

Svenska kyrkan

HYLTEBRUKS PASTORAT
RUM FÖR HELA LIVET!

PASTORSEXPEDITIONEN

kyrkokamrer

Eva Liwenius..... 0345-197 43
e-post: eva.liwenius@svenskakyrkan.se

förvaltningsassistent

Lotta Nykvist 0345-197 39
e-post: ann-charlotte.nykvist@svenskakyrkan.se

VAKTMÄSTARE

arbetsledande vaktmästare

Olivia Roman..... 0345-197 35
e-post: olivia.roman@svenskakyrkan.se

BARN OCH UNGA

församlingspedagog och informatör

Petter Bäckman..... 0345-197 42, mobil: 070 290 75 89
e-post: petter.backman@svenskakyrkan.se

församlingsassistent

Pia Johansson..... 0345-197 46
e-post: pia.c.johansson@svenskakyrkan.se

församlingsassistent

Otilia Grahn..... 0345-197 31
e-post: otilia.grahn@svenskakyrkan.se

Pastorsexpeditionen i Hyltebruk

Kyrkogatan 5, 314 31 Hyltebruk, tel. 0345-197 40

e-post: hyltebruks.pastorat@svenskakyrkan.se

postadress: Box 4, 314 21 Hyltebruk

fakturaadress: Hyltebruks pastorat,

Fack 77801652, Box 15018, 750 15 Uppsala

hemsida: svenskakyrkan.se/hyltebruk

Långaryds församlingshem

Stallvägen 12, 314 92 Långaryd, tel. 0371-461 01

Unnaryds församlingshem

Norra vägen 1, 314 51 Unnaryd, tel 0371-601 23

Femsjö församlingshem, tel 0345-197 55

Färgaryds sockenstuga, tel 0345-197 54

Hyltebruks församlingshem, tel 0345-197 56

Landeryds församlingshem, tel 0371-401 50

Senapskornet delas ut till alla hushåll i Hyltebruks pastorat. Undrar du över något eller har synpunkter och idéer kan du vända dig till: Bo Lindblad, ansvarig utgivare för Senapskornet.